

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. balandžio 27 d.
(OR. en)

8413/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0112 (COD)

MI 295
COMPET 250
DIGIT 77
IND 108
TELECOM 102
PI 42
AUDIO 27
JUSTCIV 97
CODEC 649
IA 111

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. balandžio 26 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 238 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl verslo klientams teikiamų internetinio tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 238 final.

Pridedama: COM(2018) 238 final

Briuselis, 2018 04 26
COM(2018) 238 final

2018/0112 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl verslo klientams teikiamų internetinio tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir
skaidrumo didinimo**

(Tekstas svarbus EEE)

{SEC(2018) 209 final} - {SWD(2018) 138 final} - {SWD(2018) 139 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Interneto platformos yra svarbiausi skaitmeninės prekybos veiksniai. Šiuo metu daugiau kaip milijonas ES įmonių savo klientus pasiekia prekiaudamos interneto platformose¹; apskaičiuota, kad apie 60 proc. privataus vartojimo ir apie 30 proc. viešojo sektoriaus vartojimo prekių ir paslaugų sandorių visoje skaitmeninėje ekonomikoje sudaroma per interneto tarpininkus.² Šiai internetinio tarpininkavimo veiklai paprastai naudingas svarbus duomenimis grindžiamas tiesioginis ir netiesioginis tinklo poveikis, dėl kurio viename ekonomikos segmente, kuriame tarpininkaujama, dažnai išlieka tik ribotas sėkmingai veikiančių platformų skaičius. Vis daugiau sandorių sudaroma interneto platformose per tarpininkus, o kartu didėja netiesioginis tinklo poveikis, kurį gali skatinti duomenimis grindžiami interneto platformų pranašumai, todėl įmonės tampa vis labiau priklausomos nuo interneto platformų, kaip prieigos prie rinkų ir vartotojų „valdytojų“. Nedaugelio pirmaujančių interneto platformų, kurios, vertinant konkurencijos teisės požiūriu, nebūtinai dominuoja, santykinės įtakos rinkoje asimetriją didina neatsiejamai fragmentiška pasiūla, nes prekes ir paslaugas siūlo tūkstančiai mažų prekiautojų. Panašios dinamikos nėra kalbant apie interneto platformas, kurios yra tarpininkės įmonių santykiuose, kai ir verslo klientai, ir interneto platforma paprastai yra didelės ir sudėtingos bendrovės, galinčios geriau užtikrinti subalansuotus sutartinius santykius. 2006 m. atliktame Komisijos tyrime³ pažymėta, kad šis žinojimas apie rizikos rūšis yra vienas iš veiksnių, stabdžiusių e. rinkų „verslas verslui“ plitimą.

Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai, kuriems taikoma ši iniciatyva, iš esmės yra internetinės e. prekyvietės, internetinės programinės įrangos parduotuvės ir internetinė socialinė žiniasklaida. Visos šios įvairios internetinės tarpininkavimo paslaugos yra susijusios su informacinės visuomenės paslaugų teikimu siekiant sudaryti sąlygas pradėti tiesioginius sandorius tarp sutartimis saistomų verslo klientų ir vartotojų, neatsižvelgiant į tai, ar galutinis sandoris įvykdomas internetu, ar ne. Sudarydamos sąlygas tokiems tiesioginiams sandoriams, šios internetinės tarpininkavimo paslaugos iš esmės leidžia verslo klientams, kurie siūlo prekes ar paslaugas vartotojams, pateikti savo informaciją internete, todėl jiems iš esmės nebūtina turėti atskiros savo interneto svetainės. Internetinės tarpininkavimo paslaugos ne tik leidžia verslo klientams pateikti savo informaciją internete, bet ir neretai padeda jiems tiesiogiai bendrauti su vartotojais per įterptąjį interneto ryšio sąsają. Kalbant apie internetinę socialinę žiniasklaidą pažymėtina, kad kai kurie šios rūšies internetinių paslaugų teikėjai teikia įvairias internetines tarpininkavimo paslaugas toje pačioje skaitmeninėje aplinkoje, ir ši iniciatyva gali būti taikoma joms visoms. Pavyzdžiui, verslo puslapiuose vartotojai gali susirasti vietos įmones ir paslaugų teikėjus, todėl šie puslapiai yra svarbus įmonių ir vartotojų sandorių veiksnys. Tokiuose verslo puslapiuose vis dažniau integruojama tiesioginio užsakymo arba pirkimo funkcija, tad šios paslaugos paverčiamos internetinėmis e. prekyvietėmis.

¹ [Copenhagen Economics](#), „Online Intermediaries: Impact on the EU economy“ („Interneto tarpininkai. Poveikis ES ekonomikai“), 2015 m.

² Ten pat.

³ Legal Study on unfair commercial practices within B2B e-markets (Nesąžiningos komercinės veiklos e. rinkose „verslas verslui“ teisinis tyrimas), ENTR/04/69. 2006 m. gegužės mėn.

Nors Europoje siūlomos puikios galimybės veiksmingai patekti į (tarpvalstybines) rinkas, Europos įmonės negali visiškai išnaudoti interneto platformų ekonomikos galimybių dėl įvairios galimai žalingos prekybos praktikos ir veiksmingų teisių gynimo mechanizmų trūkumo Sąjungoje. Be to, atitinkamiems internetinių paslaugų teikėjams kyla sunkumų veikti bendrojoje rinkoje dėl atsirandančio susiskaidymo.

Tai, kad verslo klientai priklauso nuo tam tikrų internetinių paslaugų, reiškia, kad šių internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjai gali taikyti įvairią galimai žalingą prekybos praktiką, dėl kurios ribojama verslo klientų prekyba per šiuos tarpininkus ir kyla grėsmė pakirsti jų pasitikėjimą; visų pirma tai yra: nepaaiškinti sąlygų pakeitimai, iš anksto apie juos nepranešus; prekių ar paslaugų pašalinimas iš sąrašo ir paskyrų sustabdymas aiškiai nenurodant motyvų; skaidrumo, susijusio su prekių ir paslaugų ir jas siūlančių įmonių reitingo nustatymu, stoka; neaiškios galimybės gauti paslaugų teikėjų renkamus duomenis ir šių duomenų naudojimo sąlygos; skaidrumo, susijusio su pirmenybės teikimu pačių paslaugų teikėjų konkuruojančioms paslaugoms ir vadinamosios nuostatos dėl didžiausio palankumo režimo suteikimo, kuriomis ribojamas įmonių gebėjimas siūlyti patrauklesnes sąlygas kitais kanalais nei internetinė tarpininkavimo paslauga.

Be to, bendrosios interneto paieškos sistemos taip pat gali būti svarbūs lankytojų srauto šaltiniai įmonėms ir gali paveikti bendrovių interneto svetainių naudotojų, siūlančių savo prekes ir paslaugas internetu vidaus rinkoje, komercinę sėkmę. Interneto paieškos sistemų teikėjų vykdomas interneto svetainių, įskaitant svetaines, kuriose įmonės siūlo savo prekes ir paslaugas vartotojams, reitingo nustatymas turi didelį poveikį vartotojų pasirinkimui ir šių bendrovių interneto svetainių naudotojų komercinei sėkmei. Taigi net ir nesant sutartinių santykių su bendrovių interneto svetainių naudotojais, kyla su priklausomybe susijęs klausimas dėl bendrosios interneto paieškos sistemų, visų pirma dėl galimai žalingos reitingo nustatymo praktikos, kuri gali paveikti verslo klientus.

Be to, galiojantys teisės aktai negali veiksmingai užkirsti kelio tokiai kai kurių rūšių praktikai, nei užtikrinti veiksmingo teisių gynimo. Sparčiai didėjant reguliavimo susiskaidymui ES reguliavimo aplinka tampa dar sudėtingesnė. Nors ši padėtis pirmiausia veikia verslo klientus, ji taip pat veikia visus daugialypių interneto platformų ekosistemų dalyvius, įskaitant vartotojus, kuriems gali sumažėti konkurencingų prekių ir paslaugų pasirinkimas.

Šis pasiūlymas papildomas Komisijos sprendimu, kuriuo sudaroma Interneto platformų ekonomikos stebėjimo centro ekspertų grupė, kurios užduotis iš esmės yra stebėti Sąjungos galimybes ir uždavinius interneto platformų ekonomikoje, įskaitant klausimus, susijusius su dabar Komisijos siūlomo reglamento taikymu.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Nėra Sąjungos lygmens teisės aktų, kuriais būtų reglamentuojami šiame pasiūlyme aptariami įmonių tarpusavio santykiai, susiję su internetiniu tarpininkavimu.

Konkurencijos teisė Sąjungoje reglamentuoja, be kita ko, antikonkurencinį įmonių elgesį. Vienašale galimai žalinga prekybos praktika, kuriai taikoma ši iniciatyva, nebūtinai pažeidžiama ES konkurencijos teisė pagal SESV 101 arba 102 straipsnį. Todėl konkurencijos teisė Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu gali ir nereglamentuoti visų klausimų, kuriuos apima ši iniciatyva.

Tam tikra galimai žalinga prekybos praktika reglamentuojama ES lygmeniu vartotojų apsaugos teisėje, visų pirma Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva (Direktyva

2005/29/EB⁴) ir Tarybos direktyva dėl nesąžiningų sutarčių sąlygų (Direktyva 93/13/EEB⁵). Šiose direktyvose reikalaujama didelio skaidrumo ir profesinio atidumo. Tačiau jos taikomos tik įmonių ir vartotojų sandoriams. Klaidinančios ir lyginamosios reklamos direktyva (Direktyva 2006/114/EB⁶) taikoma kai kuriems įmonių tarpusavio santykiams. Ja siekiama apsaugoti prekiautojus nuo klaidinančios reklamos ir nesąžiningų jos pasekmių ir nustatomos sąlygos, kuriomis leidžiama lyginamoji reklama. Tačiau pastarojo teisės akto nuostatomis reglamentuojama tik reklamos veikla ir paprastai neregamentuojama jau minėta galimai žalinga prekybos praktika, kuria verčiamasi jau esant sutartiniais santykiams tarp interneto platformų ir jų verslo klientų.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti sąžiningą, nuspėjamą, tvarią ir patikimą teisinę aplinką verslo klientams, bendrovių interneto svetainių naudotojams, internetinių tarpininkavimo paslaugų ir interneto paieškos sistemų teikėjams, apriboti žalingos platformų ir įmonių prekybos praktikos atvejus ir jų poveikį vykdant tam tikrą veiklą internetu ir taip užtikrinti pasitikėjimą interneto platformų ekonomika bei užkirsti kelią tolesniam bendrosios skaitmeninės rinkos susiskaidymui.

Taigi šia iniciatyva padedama siekti bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos tikslų, sukuriant aiškią, skaidrią ir stabilią teisinę aplinką įmonių ir vartotojų sandorių internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams ir jų verslo klientams, siekiama kovoti su rinkos susiskaidymu ir leisti visiems rinkos dalyviams dalyvauti kuriant naują rinkos dinamiką sąžiningomis ir subalansuotomis sąlygomis ir užtikrinti tinkamą skaidrumo lygį.

Šis pasiūlymas taip pat atitinka įvairias kitas Sąjungos politikos sritis ir taisykles. Visų pirma juo papildomos minėtos konkurencijos ir vartotojų apsaugos teisės taisyklės, nedarant poveikio jų taikymui.

Be to, visų pirma kalbant apie teisių gynimą, pasiūlymą reikėtų aiškinti atsižvelgiant į Sąjungos teisės normas, susijusias su teisminių bendradarbiavimų civilinėse bylose, pavyzdžiui, Reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁷, Reglamentą (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės⁸, Reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės⁹ ir Direktyvą (EB) 2008/52 dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų¹⁰.

Pareiga pateikti pagrindinių reitingo nustatymo kriterijų aprašymą papildoma pagal ES vartotojų apsaugos teisės aktus taikomus reikalavimus prekiautojams. Šiuo klausimu galima pažymėti, kad Komisija Naujų galimybių vartotojams¹¹ rinkinyje pasiūlė pakeitimų, kuriais būtų nustatytas reikalavimas aiškiai vartotojams nurodyti visus mokamus pirmenybinius paieškos

⁴ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

⁵ OL L 95, 1993 4 21, p. 29.

⁶ OL L 376, 2006 12 27, p. 21.

⁷ OL L 351, 2012 12 20, p. 1.

⁸ OL L 177, 2008 7 4, p. 6.

⁹ OL L 199, 2007 7 31, p. 40.

¹⁰ OL L 136, 2008 5 24, p. 3.

¹¹ COM(2018) 185 (*final*), 2018 m. balandžio 11 d., žr. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1523880940100&uri=COM:2018:185:FIN>

rezultatus, taip pat reikalavimą informuoti apie pagrindinius parametrus, pagal kuriuos nustatomas reitingas elektroninėse prekyvietėse.

Galiausiai šis pasiūlymas yra suderinamas su Direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje¹², kuria nustatoma bendra sistema, susijusi su informacinės visuomenės paslaugų teikimu Sąjungoje.

Siūlomas reglamentas neturės poveikio nė vienam iš minėtų galiojančių Sąjungos teisės aktų.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Kadangi: i) ši iniciatyva sudaro svarbiausią bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos dalį; ii) nagrinėjamos internetinės paslaugos neabejotinai yra tarpvalstybinio pobūdžio ir iii) bendroji rinka vis labiau susiskaido, nes nagrinėjamais klausimais priimami konkretūs nacionalinės teisės aktai, SESV 114 straipsnis yra tinkamas šios iniciatyvos teisinis pagrindas.

SESV 114 straipsnio tikslas yra suderinti valstybių narių nuostatas ir užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų taikomos suderintos, nediskriminacinės taisyklės. Taikant bendras taisykles visoje Sąjungoje sureguliuojami valstybėse narėse esami skirtumai ir jų išvengiama, be to, užtikrinamas teisinis tikrumas, todėl įmonės ir vartotojai gali pasinaudoti vidaus rinkos pranašumais. Todėl šia iniciatyva padedama kurti vidaus rinką ir jai gerai veikti.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Neatsiejamas tarpvalstybinis internetinių paslaugų pobūdis reiškia, kad valstybės narės pačios negali veiksmingai pasiekti numatytų tikslų. Pagrindiniai internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai yra įsteigti vienoje valstybėje narėje, tačiau suteikia beveik visiems ES gyventojams galimybę gauti paslaugas jų įprastinėje gyvenamojoje vietoje ir keliaujant Sąjungoje. Svarbu tai, kad tam tikrų rūšių internetinės paslaugos kartu yra naudojamos ir komerciniams pranešimams, nes beveik 90 proc. respondentų, atsakiusių į Komisijos informacijos rinkimą dėl platformų ir įmonių tarpusavio santykių, veikia internetu.

Todėl Sąjungos veiksmai yra vienintelis būdas užtikrinti, kad atitinkamiems paslaugų teikėjams ir šių paslaugų naudotojams būtų taikomos bendros, tinkamos ir veiksmingos taisyklės, neatsižvelgiant į sąlygose nustatytą taikytiną teisę ir teismą. Kalbant apie šiame pasiūlyme apibūdinamus konkrečius klausimus, Europos Vadovų Taryba „*pabrėžė, kad platformų praktika ir naudojimo būdai turi būti skaidresni*“¹³ kuriant į ateitį orientuotą reglamentavimo sistemą Sąjungoje.

• Proporcingumo principas

Šiuo pasiūlymu verslo klientams ir bendrovių interneto svetainių naudotojams, prekiaujantiems Sąjungoje, siekiama sukurti geresnę verslo aplinką. Be to, atitinkami internetinių paslaugų teikėjai gali iš esmės laisvai nustatyti bendrąją savo paslaugų teikimo politiką ir jiems suteikiama galimybė formuoti savanoriškus įsipareigojimus, priimant sektoriaus elgesio kodeksus pagal principais grindžiamą teisinę sistemą. Todėl juo tinkamai

¹² OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

¹³ Europos Vadovų Tarybos išvados, 2017 m. spalio 19 d., [ST 14 2017 INIT](#).

reaguojama į nustatytą problemą, kartu apsaugant internetinių paslaugų teikėjų inovacinį pajėgumą. Be to, pasirinkus reglamentą, paslaugų teikėjams bus lengviau plėsti veiklą ir tai bus naudinga visiems internetinių tarpininkavimo paslaugų rinkos dalyviams, nes dėl visoje Sąjungoje taikomų bendrų taisyklių sumažės atitikties reikalavimams išlaidos ir padidės teisinis tikrumas, visų pirma susijęs su tarpvalstybiniais sandoriais.

Šiame pasiūlyme pasirinktos galimybės proporcingumą taip pat lemia bendrųjų principais grindžiamų Sąjungos taisyklių derinys, kai suteikiama daug laisvės sektoriaus subjektų veiksmams ir vykdoma tikslinė stebėseną. Šis požiūris yra pritaikytas prie greitai kintančios technologinės ir ekonominės internetinės aplinkos. Interneto platformų ekonomikos stebėjimo centro ekspertų grupė, kuri bus sudaryta lygiagrečiai su šiuo pasiūlymu, stebės ir bendrą interneto platformų ekonomikos raidą, ir konkrečius šiame pasiūlyme aptariamus klausimus, vadovaudamasi, be kita ko, teisinio skaidrumo įpareigojimais. Todėl šiame siūlomame reglamente pateikiamas požiūris yra proporcingas nustatytiems internetinių įmonių tarpusavio santykių klausimams.

Atsižvelgiant į įvairių iniciatyvos sudedamųjų dalių administracinę naštą, mažosios įmonės bus tikslingai atleistos nuo pareigos įdiegti veiksmingą vidaus skundų nagrinėjimo sistemą. Reikėtų pažymėti, kad šis įpareigojimas siejamas tik su gana aukšto lygio veiksmingumo ir prieinamumo kriterijais, todėl paslaugų teikėjai galės laisvai diegti sąnaudų požiūriu efektyvius techninius sprendimus, dėl kurių bus patiriamos mažesnės nei vidutinės išlaidos. Taikant tikslinę išimtį bus užtikrinta, kad tais atvejais, kai negalima visiškai atmesti iniciatyvos užkraunamos administracinės naštos, ji būtų taikoma tik toms įmonėms, kurios gauna pakankamas pajamas, kad galėtų šią naštą pakelti.

• **Priemonės pasirinkimas**

Apriboti Sąjungos veiksmus tik savanoriškų pramonės subjektų veiksmų skatinimu ir tam tikromis papildomosiomis priemonėmis galima, tačiau mažai tikėtina, kad jie bus veiksmingi, nes taip iš esmės būtų pasikliaujama pačių pramonės subjektų paskatomis ir noru keisti esamą padėtį. Nors ir paslaugų teikėjai, ir verslo klientai yra suinteresuoti kuo labiau plėtoti sąveiką ir sandorius su vartotojais platformose, jų interesai trumpuoju laikotarpiu sprendžiant jų verslo santykiuose kylančias problemas dera netobulai. Atsižvelgiant į Tiekimo grandinės iniciatyvos įgyvendinimo maisto produktų sektoriuje patirtį, taip pat galima teigti, kad vien savanoriškos iniciatyvos nėra tinkamos siekiant sukurti veikiantį ir nepriklausomą teisių gynimo mechanizmą ir sąžiningumo taisykles, kurios būtų patrauklios ir patikimos abiem rinkos pusėms. Nors tam tikra pažanga jau padaryta (parengti gerosios praktikos principai ir sudaryta valdymo grupė), žemės ūkio paslaugų teikėjai (jie yra pagrindiniai numatomi schemos naudos gavėjai) nepritarė schemai dėl kilusio susirūpinimo konfidencialumo ir vykdymo užtikrinimo klausimais. Per tą laiką 21 valstybė narė jau priėmė nacionalinės teisės aktus ir iniciatyvas, skirtas kovai su galimai žalinga prekybos praktika maisto tiekimo grandinėje.

Dėl šios priežasties nustatytas problemas galima spręsti tik teisėkūros procedūra priimtu aktu. Be to, pageidautinas reglamentas, nes jis tiesiogiai taikomas valstybėse narėse, juo nustatomi to paties lygio įpareigojimai privatiems subjektams ir sudaromos sąlygos darniai taikyti taisykles internetinio tarpininkavimo prekybai ir interneto paieškai, kurios savaime yra tarpvalstybinio pobūdžio. Taip bus sprendžiama ir bendrosios skaitmeninės rinkos susiskaidymo problema.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Vartotojų ir rinkodaros teisės aktų tinkamumo patikros ataskaitoje¹⁴ padaryta išvada, kad reikia apsvarstyti Klaidinančios ir lyginamosios reklamos direktyvos pakeitimus, susijusius su įmonių tarpusavio santykiais, ir iš esmės patvirtintos 2012 m. Komisijos komunikato, kuriame paskelbtas ketinimas persvarstyti tą direktyvą¹⁵, išvados. Tačiau tikslinio ES vartotojų teisės direktyvų persvarstymo įžanginiame poveikio vertinime buvo pabrėžta, kad tinkamumo patikros išvados veikiau suteiktų informacijos šiai iniciatyvai apie platformų ir įmonių santykius būtent bendrosios skaitmeninės rinkos aplinkybėmis. Todėl ši iniciatyva grindžiama per naujausią vartotojų ir rinkodaros teisės tinkamumo patikrą padarytomis išvadomis.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Komisija daug konsultavosi su įmonių tarpusavio santykiais susijusiais klausimais, kylančiais interneto platformų ekosistemoje. Pirmą, prieš priimant 2016 m. gegužės mėn. Komisijos komunikatą dėl interneto platformų¹⁶, buvo surengtos plačios konsultacijos, padėjusios aiškiau apibrėžti problemą ir pradėti išsamios informacijos rinkimo procesą. Antra, surengus keletą praktinių seminarų ir plačias konsultacijas, pasitelkiant keletą apklausų, buvo apibrėžta problema ir nustatytos preliminarios politikos galimybės. Galiausiai, sudarius tikslines grupes, surengus praktinius seminarus, sudarius klausimyną ir surengus atvirą pristatymą valstybėms narėms, buvo lengviau apibrėžti ir išbandyti politikos galimybes. Be naudotų konsultacinių priemonių, Komisijos tarnybos taip pat surengė susitikimų arba dalyvavo pokalbiuose dvišaliuose susitikimuose su įvairiomis suinteresuotosiomis šalimis.

Verslo klientai, ypač labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, iš esmės pritaria teisėkūros veiksams, skirtiems užtikrinti veiksmingas teisių gynimo galimybes ir didesnę reitingo nustatymo praktikos, nuostatų dėl didžiausio palankumo statuso suteikimo (kainų lygybės) skaidrumą, taip pat pašalinimo iš sąrašo procesų skaidrumą.

Dauguma susijusių internetinių paslaugų teikėjų, su kuriais buvo konsultuotasi, sutinka, kad pateikti paaiškinimą verslo klientui, jeigu jis arba jo pasiūlymas pašalinamas iš sąrašo, yra pagrįstas teisinis įpareigojimas, jei bus laikomasi teisinių prievolių pašalinti neteisėtą turinį ir bendradarbiauti su tyrėjais. Paslaugų teikėjai, su kuriais konsultuotasi, ginčijo, kad nemato išorinio ginčų sprendimo pridėtinės vertės, nes pasitiki savo vidaus ginčų sprendimo sistemomis. Apskritai jie nemato problemos dėl pranešimo apie sąlygų pakeitimų įgyvendinimą terminų, tačiau nepitaria griežtiems pranešimo terminams. Kalbant apie reitingo nustatymo ir duomenų naudojimo skaidrumą, paslaugų teikėjai yra linkę pritarti palyginti dideliems duomenų atskleidimo įpareigojimams, tačiau įspėja, kad esant per dideliu skaidrumui gali būti „žaidžiama“ ir manipuliuojama algoritmais. Apskritai paslaugų teikėjai palaiko idėją stebėti platformų ekonomiką, jeigu tokia stebėsena būtų vykdoma visiškai išsaugant jų komercines paslaptis.

Daugelis nacionalinių ekspertų iš valstybių narių administracijos įstaigų laikosi nuomonės, kad su sąlygomis susijusių klausimų sprendimas yra svarbus visiems internetiniams įmonių

¹⁴ REFIT ES vartotojų ir rinkodaros teisės tinkamumo patikros apžvalga žr. http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

¹⁵ COM(2012) 702 *final*.

¹⁶ COM(2016) 288 *final*.

tarpusavio santykių aspektams. Be to, jų nuomone, skaidrumo įpareigojimo proporcingumas priklausytų nuo tikslios formuluotės ir paslaugų teikėjo dydžio. Tokiais klausimais kaip pranešimo terminai nuomonės išsiskyrė, priklausomai nuo nacionalinės patirties – vieniems reguliavimo apskritai nereikia, o kiti siūlo privalomus fiksuotus pranešimo terminus. Kai kurie nacionaliniai ekspertai taip pat mano, kad sąlygas reikėtų supaprastinti, kad jos būtų skaidrios ir patogios naudoti įmonėms. Nacionaliniai ekspertai, su kuriais konsultuotasi, palaikė teisinį skaidrumo įpareigojimą, kuriuo nustatoma pareiga motyvuoti pašalinimą iš sąrašo. Jie pritaria bendrai nuomonei, kad su pašalinimu iš sąrašo susiję reikalavimai turėtų būti suderinti su neteisėto turinio / pranešimo ir veiksmų procedūromis. Apskritai reitingo nustatymo kriterijų skaidrumo įpareigojimas laikomas proporcingu ir pagrįstu. Daugiau patirties reitingo nustatymo srityje turintys ekspertai pritaria priemonėms, kuriomis būtų laiku sprendžiamos iškilusios problemos, nors kai kurie iš jų teigia, kad šį klausimą reikėtų palikti komercinei ir konkurencijos teisei. Plačiai pritariama bendram pageidavimui: i) pasirinkti skaidrumo įpareigojimą, kuris apimtų reitingo nustatymo praktiką apskritai, ir ii) imtis veiksmų siekiant nustatyti geriausią praktiką. Kalbant apie duomenis, nediskriminavimą ir didžiausio palankumo režimą ekspertai įspėjo, kad klausimus reikia apsvaistyti išsamiau. Tačiau ekspertai bendrai sutaria dėl teisių gynimo svarbos. Tam tikrą susirūpinimą kelia tai, kad vidaus skundų nagrinėjimo sistemos galėtų apsunkinti mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) veiklą. Kai kurie nacionaliniai ekspertai palankiai vertina esamos geriausios praktikos skatinimą (galbūt kaip savireguliacijos priemonės dalį). Nacionalinėms institucijoms atstovaujantys ekspertai bendrai pripažįsta suinteresuotumą stebėsenos priemone. Vis dėlto apskritai jie prieštarauja tam tikslui skirtos naujos įstaigos ar Europos agentūros steigimui.

Šios iniciatyvos tikslinis ir bendro reguliavimo pobūdis, grindžiamas skaidrumo ir teisių gynimo priemonėmis kartu su sustiprinta stebėseną, vykdoma per lygiagrečiai sudarytą ekspertų grupę, atspindi bendrą įvairių suinteresuotųjų šalių, su kuriomis konsultuotasi, nuomonę.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

2015–2017 m. Komisija arba išorės rangovai atliko keletą apklausų, surengė viešas konsultacijas ir atliko keletą tyrimų. Jungtinio tyrimų centro atlikti vidaus ekonominiai tyrimai ir pagalba formuojant politiką suteikė papildomos informacijos atliekant šios iniciatyvos poveikio vertinimą. Be to, su valstybėmis narėmis konsultuotasi internetu, o gauta informacija panaudota šiai iniciatyvai skirtoje e. prekybos ekspertų grupės susitikime. Galiausiai Komisija surengė daug seminarų su mokslo ekspertais, kurių nuomonė padėjo apibrėžti problemą ir sudaryti pagrindžiamųjų duomenų rinkimo strategiją.

- **Poveikio vertinimas**

Šis pasiūlymas grindžiamas poveikio vertinimu. Iš pradžių 2017 m. gruodžio 1 d. Reglamentavimo patikros valdyba pateikė neigiamą nuomonę dėl šio poveikio vertinimo su išsamiomis pastabomis. Po reikšmingų poveikio vertinimo pataisų valdyba 2018 m. kovo 22 d. pateikė teigiamą nuomonę su išlygomis. Valdybos nuomonė, rekomendacijos ir paaiškinimas, kaip į jas atsižvelgti, pateikiami prie šio pasiūlymo pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1 priede. 4 priede pateikiama apžvalga, ką ir kaip paveiktų šis pasiūlymas.

Komisija išnagrinėjo įvairias politikos alternatyvas bendrajam šios iniciatyvos politiniam tikslui pasiekti, t. y. sukurti teisingą, nuspėjamą, tvarią ir patikimą internetinio verslo aplinką, kartu išlaikant ir toliau skatinant visoje ES kurti inovacijomis grindžiamą interneto platformų ekosistemą. Tokioje verslo aplinkoje prekiaujančios įmonės turėtų turėti būtinas apsaugos nuo

nesąžiningos prekybos praktikos priemonės ir prireikus galimybę siekti veiksmingo teisių gynimo. Ji taip pat turėtų padėti pašalinti reglamentavimo susiskaidymą visoje ES ir užkirsti jam kelią. Pagal pageidaujamą bendro reguliavimo struktūrą, reikalingą siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir nuspėjamumą verslo klientams, kartu užtikrinant internetinių paslaugų teikėjų galimybes diegti inovacijas, galiausiai buvo atrinktos keturios politikos galimybės. Pagal visas šias politikos galimybes buvo numatyti principais grindžiami teisinio skaidrumo ir teisių gynimo įpareigojimai paslaugų teikėjams, tačiau skyrėsi jų apimamos galimai žalingos prekybos praktikos mastas. Be to, pagal dvi iš keturių atrinktų galimybių su reitingo nustatymu susijusio teisinio skaidrumo įpareigojimo taikymas buvo išplėstas taip, kad jis būtų taikomas ir bendrosios interneto paieškos sistemų teikėjams, siekiant kuo labiau padidinti efektyvumą ir užtikrinti vienodą požiūrį. Galiausiai, pagal vieną iš pastarųjų dviejų galimybių buvo numatytas vienas platesnis įpareigojimas paslaugų teikėjams suteikti verslo klientams galimybę pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą¹⁷ prašyti vartotojų sutikimo gauti ir tvarkyti jų e. pašto adresus užbaigus sandorį, vykdomą naudojantis paslaugomis.

Nuspręsta, kad politikos galimybė, pagal kurią teisinio skaidrumo įpareigojimus numatyta taikyti labiau ribotam galimai žalingų prekybos praktikos atvejų skaičiui, yra riboto efektyvumo. Nors taikant teisinio skaidrumo ir teisių gynimo priemones dėl jos padidėtų teisinis tikrumas, tiesioginės žalos įmonėms ir susiskaidymo rizika išliktų, nes mažai tikėtina, kad savireguliacijos pakaktų tam tikros didelį poveikį turinčios prekybos praktikos (reitingo nustatymas, duomenys, diskriminacija, didžiausio palankumo statusas) klausimams išspręsti.

Nustatyta, kad kitos trys šioje iniciatyvoje nurodytos politikos galimybės, pagal kurias teisinio skaidrumo įpareigojimai būtų taikomi visai galimai žalingai prekybos praktikai, yra veiksmingos. Manoma, kad išplėtus konkretaus reitingo nustatymo skaidrumo teisinio įpareigojimo taikymo sritį į ją įtraukiant bendrosios interneto paieškos sistemų teikėjus, būtų pasiektas didžiausias veiksmingumas. Taip pat manoma, kad galimybė įtraukti vieną platesnį dalijimosi duomenimis įpareigojimą būtų neproporcinga, atsižvelgiant į, pirma, konkretų tikslą išlaikyti interneto platformų ekonomikos galimybes diegti inovacijas ir, antra, ne teisėkūros priemones, kurios yra siūlomos lygiagrečiai, siekiant skatinti sąžiningą įmonių tarpusavio dalijimosi duomenimis politiką. Be to, pagal pasirinktą politikos galimybę kartu su teisiniais skaidrumo įpareigojimais numatomas didesnis išorės interneto platformų prekybos praktikos tikrinimas, o tai yra svarbus veiksnys skatinant sąžiningą ir nuspėjamą aplinką verslo klientams.

Todėl optimaliausias politikos pasirinkimas yra numatyti teisiškai privalomus skaidrumo ir teisių gynimo įpareigojimus visai galimai žalingai prekybos praktikai, nustatytai rengiant šią iniciatyvą, įskaitant bendrosios interneto paieškos sistemų reitingo nustatymo skaidrumo klausimą (kuriam, siekiant užtikrinti proporcingumą, būtų taikoma tik kolektyvinio teisių gynimo užtikrinimo nuostata, bet ne kitos šio siūlomo reglamento nuostatos dėl teisių gynimo). Manoma, kad pasiūlymu bus ne tik apsaugotos bendrosios rinkos teikiamos interneto platformų ekonomikos galimybės, bet ir apgręžtas slopinamasis verslo klientų pasitikėjimo stokos poveikis interneto platformų ekonomikai, siekiantis bent 0,81–4,05 mlrd. EUR. Jis turės ir teigiamą socialinį poveikį, nes dėl siūlomo reglamento didės daugelio ES įmonių, besinaudojančių internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis, apyvarta ir dėl to tikimasi sukurti papildomų darbo vietų.

¹⁷ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

Nors e. prekyvietės (vienas iš paslaugų teikėjų, kuriems iš principo taikoma ši iniciatyva) gali fiziškai pristatyti verslo klientų tiekiamas prekes vartotojams, nesitikima, kad dėl pasiūlymo suaktyvėjus naudojimuisi tokiomis paslaugomis, būtų reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai. Numatoma, kad su pasiūlymu susijusios reikalavimų laikymosi išlaidos bus nedidelės ir daugiausia jų patirs internetinių tarpininkavimo paslaugų bei interneto paieškos sistemų teikėjai. Dėl siūlomo teisinio įpareigojimo sukurti vidaus skundų nagrinėjimo sistemą paslaugų teikėjams nustatoma bene didžiausia našta, o mažieji paslaugų teikėjai, labiausiai tikėtina, patirs tam tikrų reikalavimų laikymosi išlaidų. Todėl ši speciali nuostata netaikoma mažosioms įmonėms, apibrėžtoms 2003 m. Komisijos MVI rekomendacijoje¹⁸. Todėl manoma, kad pasiūlymas yra proporcingas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Kaip minėta, mažosioms įmonėms bus taikoma tikslinė įpareigojimo sukurti vidaus skundų nagrinėjimo sistemą išimtis. Pasiūlymu konkrečiai siekiama sudaryti sąlygas tvariai internetinių tarpininkavimo paslaugų plėtrai ir jis parengtas taip, kad būtų technologiškai visiškai neutralus.

- **Pagrindinės teisės**

Sąjunga įsipareigojusi užtikrinti aukštus pagrindinių teisių apsaugos standartus. Konkretus tikslas laiku ir veiksmingai apginti verslo klientų teises padeda stiprinti verslo klientų teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis), nes būtų numatyta geresnė galimybė kreiptis į teismą.

Be to, sąžininga, nuspėjama ir patikima internetinio verslo aplinka, kurią siekiama sukurti šiuo pasiūlymu, padės užtikrinti tinkamą paslaugų teikėjų ir jų verslo klientų atitinkamų laisvių užsiimti verslu pusiausvyrą (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 straipsnis). Visų pirma siūlomame reglamente nustatytos skaidrumo priemonės yra būtina sąlyga norint stebėti, ar pagrindinė teisė užsiimti verslu nėra nepagrįstai ribojama, kiek tai susiję su silpnesniąja įmonių tarpusavio santykių šalimi.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės poveikio ES biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Poveikio raidos stebėseną yra labai svarbi šioje srityje siūlomos priemonės dalis, nes interneto platformų ekonomika yra dinamiška, greitai besivystanti ekonomikos sritis. Todėl stebėseną sudaro dvi strateginės dalys:

viena pavedama specialiai sudarytai ekspertų grupei, kuri, kartu su Komisijos pareigūnų grupe, sudaro ES interneto platformų ekonomikos stebėjimo centrą. Kaip nustatyta Komisijos sprendime C(2018) 2393, ekspertų grupė patars ir teiks ekspertų analizės rezultatus interneto platformų ekonomikos raidos klausimais, visų pirma susijusiais su algoritminiu sprendimų priėmimu, prieiga prie duomenų, atlygiu už internete rodomą medžiagą, skaidrumu ir atskaitomybe įmonių tarpusavio santykiuose interneto reklamos srityje, skirtingų sąlygų

¹⁸ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

taikymu verslo klientams ir jiems taikomais apribojimais siekiant pasiūlyti skirtingas sąlygas, kai naudojami kiti platinimo kanalai. Ji taip pat, kai tinkama, palaikys ryšius su kitomis atitinkamomis ES ir valstybių narių sudarytomis ekspertų grupėmis ir kompetencijos centrais.

Antroji dalis apima konkrečią su siūlomo reglamento reguliavimo ir savireguliacijos komponentais susijusio poveikio raidos stebėseną.

Komisija stebės interneto platformų ekonomikos rinkos rodiklius, ypač per ES interneto platformų ekonomikos stebėjimo centrą ir remdamasi ekspertų grupės darbu. Ši analizė apima tokius duomenis: įmonių, kurios prekiauja naudodamosi internetinio tarpininkavimo paslaugomis, skaičius ir rūšys, skundų, išnagrinėtų naudojant vidaus ir išorės teisių gynimo priemones, skaičius ir rūšys, sėkmingai išspręstų atvejų skaičius, kiek laiko reikia bylai išspręsti, įsteigimo vieta, ES prekiaujančių paslaugų teikėjų dydis, įskaitant ES rinkoje realizuotą internetinio tarpininko apyvartą. Per dvejus metus nuo ES stebėjimo centro įsteigimo Komisijos tarnybos parengs jo veiklos ataskaitą, įvertindamos esamą padėtį, padarytą pažangą siekiant politikos tikslų ir neišspręstus klausimus.

Be to, pasiūlymo veiksmingumas ir efektyvumas bus stebimi pagal iš anksto nustatytus rodiklius, kad būtų galima surinkti su galimai žalingos prekybos praktikos raida susijusios informacijos politikai formuoti. Todėl intervencijos poveikis bus įvertintas atliekant vertinimą ir prireikus į šį vertinimą bus atsižvelgta atliekant siūlomo reglamento peržiūrą, kuri, kaip nurodyta jo peržiūros nuostatoje, turi būti atlikta praėjus trejiems metams nuo jo įsigaliojimo, o vėliau – kas trejus metus.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje apibrėžiamas siūlomo reglamento dalykas ir taikymo sritis. Jame paaiškinama, kad šiame reglamente nustatomi įpareigojimai internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjams ir, tam tikrais aspektais, interneto paieškos sistemų teikėjams užtikrinti tinkamą skaidrumą atitinkamai verslo klientams ir bendrovių interneto svetainių naudotojams ir siūlyti jiems tam tikras teisių gynimo galimybes. Be to, jame paaiškinama geografinė siūlomo reglamento taikymo sritis, atspindinti internetinio tarpininkavimo paslaugoms būdingą tarpvalstybinį pobūdį, kai sudarant sandorius Sąjungoje gali tarpininkauti čia neįsteigtos įmonės.

2 straipsnyje pateikiamos taikomų teisinių terminų apibrėžtys.

3 straipsnyje nustatomi internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjų vartojamų iš anksto apibrėžtų, standartinių sąlygų aiškumo, prieinamumo ir keitimo reikalavimai.

4 straipsnyje nustatomi reikalavimai internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjui nurodyti motyvus, jei jis sustabdo arba nutraukia verslo kliento naudojimąsi savo tarpininkavimo paslaugomis.

5 straipsnyje nustatytas reikalavimas internetinių tarpininkavimo paslaugų sąlygose aprašyti pagrindinius verslo klientų reitingo nustatymo paieškos rezultatuose parametrus, įskaitant aprašymą, kai reitingas priklauso nuo verslo kliento jiems tiesiogiai ar netiesiogiai mokamo atlygio. Straipsnyje nustatomas panašus reikalavimas interneto paieškos sistemų teikėjams lengvai ir viešai prieinamame apraše nurodyti pagrindinius parametrus, lemiančius reitingo nustatymą. Jame taip pat reikalaujama, kad aprašant pagrindinius parametrus, pagal kuriuos nustatomas reitingas, susiję verslo klientai arba bendrovių interneto svetainių naudotojai tinkamai suprastų galimą siūlomų prekių ar paslaugų savybių, tų savybių svarbos vartotojams, taip pat interneto svetainių, naudojamų remiantis interneto paieškos sistemomis, dizaino savybių poveikį.

6 straipsnyje nustatomi reikalavimai internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjų naudojamose sąlygose aprašyti skirtingas sąlygas, taikomas prekėms ir paslaugoms, kurias siūlo pats internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjas arba jo kontroliuojami verslo klientai.

7 straipsnyje nustatomas reikalavimas įtraukti galimybės gauti asmens duomenis ar kitus duomenis, kuriuos verslo klientai arba vartotojai pateikia internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams arba kurie yra sukuriami teikiant šias paslaugas, aprašymą internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjų naudojamose standartinėse sąlygose.

8 straipsnyje nustatomas reikalavimas internetinio tarpininkavimo paslaugų teikėjų naudojamose standartinėse sąlygose pateikti ir paskelbti verslo klientų galimybės siūlyti vartotojams skirtingas sąlygas gauti prekes ar paslaugas kitomis priemonėmis nei internetinio tarpininkavimo paslauga apribojimo priežasčių aprašymą.

9 straipsnyje nustatomas reikalavimas internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjui nustatyti vidaus verslo klientų skundų nagrinėjimo sistemą, taip pat tokių skundų nagrinėjimo reikalavimai, įskaitant įpareigojimus tinkamai, sparčiai ir veiksmingai juos išnagrinėti ir aiškiai ir nedviprasmiškai pranešti verslo klientui rezultatą. Jame taip pat nustatytas reikalavimas į naudojamas sąlygas įtraukti tam tikrą informaciją apie vidaus skundų nagrinėjimo sistemą. Be to, jame internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams nustatomas įpareigojimas skelbti pateiktų skundų skaičiaus, dalyko, laikotarpio, reikalingo skundams išnagrinėti, ir dėl skundų priimtų sprendimų ataskaitas.

10 straipsnyje nustatomas reikalavimas internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams savo sąlygose nurodyti vieną ar daugiau mediatorių, su kuriais paslaugų teikėjas pageidauja bendradarbiauti siekdamas susitarti dėl ginčo ne teismo tvarka, pvz., jeigu klausimas neišsprendžiamas naudojantis vidaus skundų nagrinėjimo sistema (numatyta 9 straipsnyje). Be to, jame nustatomi tam tikri reikalavimai mediatoriams, įskaitant nešališkumo, prieinamumo, kompetencijos ir išteklų, taip pat internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjų pareiga gera valia dalyvauti nagrinėjant skundus per mediatorių. Šio straipsnio reikalavimai neturi poveikio kiekvienos šalies teisei pradėti teismo procesą.

11 straipsnyje nustatomas reikalavimas Komisijai skatinti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjus atskirai arba kartu steigti vieną ar daugiau nepriklausomų mediatorių organizacijų, kurios padėtų ne teismo tvarka išspręsti ginčus, kylančius teikiant internetinio tarpininkavimo paslaugas, visų pirma atsižvelgiant į tarpvalstybinį jų pobūdį.

12 straipsnyje nustatoma atstovaujamųjų organizacijų, asociacijų ar viešųjų įstaigų teisė pradėti teismo procesą siekiant nutraukti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjų daromus šio reglamento reikalavimų pažeidimus ar juos uždrausti. Be to, jame reikalaujama, kad atstovaujamosios organizacijos ir asociacijos atitiktų tam tikrus reikalavimus, pavyzdžiui, kad jos būtų ne pelno organizacijos, įsteigtos kaip juridiniai asmenys pagal atitinkamos valstybės narės teisę ir siektų tikslų, atitinkančių kolektyvinius jų atstovaujamų verslo klientų interesus.

13 straipsnyje nustatomas reikalavimas Komisijai skatinti internetinių tarpininkavimo paslaugų ir interneto paieškos sistemų teikėjus, taip pat jiems atstovaujančias organizacijas ir asociacijas parengti elgesio kodeksus.

14 straipsnyje nustatomas reikalavimas Komisijai reguliariai vertinti reglamentą, pirmą kartą atliekant vertinimą praėjus trejiems metams nuo reglamento įsigaliojimo dienos.

15 straipsnyje nustatoma reglamento įsigaliojimo data – šeši mėnesiai po paskelbimo dienos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl verslo klientams teikiamų internetinio tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo didinimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) internetinės tarpininkavimo paslaugos labai padeda skatinti verslumą, prekybą ir inovacijas, o tai gali pagerinti vartotojų gerovę, be to, šiomis paslaugomis vis labiau naudojamosi privačiame ir viešajame sektoriuose. Jos užtikrina galimybę patekti į naujas rinkas, taip pat komercinių galimybių, leidžiančių įmonėms išnaudoti vidaus rinkos pranašumus. Be to, šios paslaugos leidžia vartotojams Sąjungoje pasinaudoti šiais pranašumais, visų pirma didesniu internetu siūlomų prekių ir paslaugų pasirinkimu;
- (2) internetinės tarpininkavimo paslaugos gali būti labai svarbios įmonių, besinaudojančių šiomis paslaugomis vartotojams pasiekti, komercinei sėkmei. Sandoriai vis dažniau sudaromi naudojantis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis, o šią plėtrą skatina didelis netiesioginis duomenimis grindžiamas tinklo poveikis, todėl verslo klientai, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, tampa vis labiau priklausomi nuo šių paslaugų, kad galėtų pasiekti vartotojus. Didėjant šiai priklausomybei, tų paslaugų teikėjai dažnai turi didesnę derybinę galią, todėl gali veiksmingai elgtis vienašališkai ir nesąžiningai, o tai gali pakenkti teisėtiems jų verslo klientų ir, netiesiogiai, Sąjungos vartotojų interesams;
- (3) panašiai ir interneto paieškos sistemos gali būti svarbus lankytojų srauto šaltinis įmonėms, siūlančioms prekes ar paslaugas vartotojams savo interneto svetainėse, todėl gali labai paveikti tokių bendrovių interneto svetainių naudotojų, siūlančių savo prekes ar paslaugas internetu vidaus rinkoje, komercinę sėkmę. Šiuo klausimu interneto paieškos sistemų teikėjų vykdomas interneto svetainių, įskaitant svetaines, kuriose bendrovių interneto svetainių naudotojai siūlo savo prekes ir paslaugas vartotojams, reitingo nustatymas turi didelį poveikį vartotojų pasirinkimui ir šių bendrovių interneto svetainių naudotojų komercinei sėkmei. Todėl, net ir nesant sutartinių santykių su bendrovėmis

¹ OL C , , p. .

² OL C , , p. .

interneto svetainių naudotojais, interneto paieškos sistemų teikėjai gali veiksmingai elgtis vienašališkai ir nesąžiningai, o tai gali pakenkti teisėtiems bendrovių interneto svetainių naudotojų ir, netiesiogiai, Sąjungos vartotojų interesams;

- (4) verslo klientų priklausomybė nuo internetinių tarpininkavimo paslaugų taip pat lemia ribotas jų teisių gynimo galimybes, kai dėl vienašalių tų paslaugų teikėjų veiksmų kyla ginčas. Daugeliu atvejų tie paslaugų teikėjai nesiuolo priemonių ir veiksmingų vidaus skundų nagrinėjimo sistemų. Esami alternatyvaus neteisminio ginčų sprendimo mechanizmai dėl įvairių priežasčių gali būti neveiksmingi, įskaitant specializuotų mediatorių trūkumą ir verslo klientų nuogąstavimus dėl atsakomųjų priemonių;
- (5) internetinėms tarpininkavimo paslaugoms ir interneto paieškos sistemoms, taip pat komerciniams sandoriams, kuriems sąlygos sudaromos naudojantis šiomis paslaugomis, savaime būdingas tarpvalstybinis potencialas ir jie yra labai svarbūs tinkamam Sąjungos vidaus rinkos veikimui šiuolaikinėje ekonomikoje. Kai kurių šių paslaugų teikėjų galimai nesąžininga ir žalinga prekybos praktika verslo klientų ir bendrovių interneto svetainių naudotojų atžvilgiu trukdo realizuoti šį potencialą ir tinkamai veikti vidaus rinkai. Be to, dėl kai kurių valstybių narių teisės aktų skirtumų negalima visiškai išnaudoti šio potencialo ir daromas neigiamas poveikis tinkamam vidaus rinkos veikimui, nes šių teisės aktų veiksmingumas reguliuojant tas paslaugas skiriasi, o kai kurios valstybės narės svarsto priimti tokius teisės aktus;
- (6) todėl Sąjungos lygmeniu reikėtų nustatyti vienodų ir tikslinių privalomų taisyklių rinkinį, siekiant užtikrinti sąžiningą, nuspėjamą, tvarią ir patikimą internetinio verslo aplinką vidaus rinkoje, visų pirma užtikrinant tinkamą skaidrumą internetinio tarpininkavimo paslaugų verslo klientams ir veiksmingas teisių gynimo galimybes visoje Sąjungoje. Tose taisyklėse taip pat reikėtų numatyti atitinkamą bendrovių interneto svetainių reitingo nustatymo interneto paieškos sistemų generuojamuose paieškos rezultatuose skaidrumą. Kartu tos taisyklės turėtų užtikrinti svarbias platesnės interneto platformų ekonomikos inovacijų galimybes;
- (7) kadangi internetinės tarpininkavimo paslaugos ir interneto paieškos sistemos paprastai yra pasaulinio masto, šis reglamentas turėtų būti taikomas tų paslaugų teikėjams, neatsižvelgiant į tai, ar jie įsisteigę valstybėje narėje, ar už Sąjungos ribų, jeigu kartu įvykdomos dvi sąlygos. Pirma, verslo klientai arba bendrovių interneto svetainių naudotojai turėtų būti įsisteigę Sąjungoje. Antra, verslo klientai arba bendrovių interneto svetainių naudotojai turėtų, naudodamiesi šiomis paslaugomis, siūlyti savo prekes ar paslaugas Sąjungoje esantiems vartotojams, bent jau kaip sandorio dalį. Tokie vartotojai turėtų būti Sąjungoje, tačiau jų gyvenamoji vieta nebūtinai turi būti Sąjungoje ir jie nebūtinai turi būti kurios nors valstybės narės piliečiai. Todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas, kai verslo klientai arba bendrovių interneto svetainių naudotojai nėra įsisteigę Sąjungoje arba kai jie yra įsisteigę Sąjungoje, bet naudojami internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis ar interneto paieškos sistemomis siūlydami prekes ar paslaugas tik už Sąjungos ribų esantiems vartotojams arba asmenims, kurie nėra vartotojai;
- (8) įvairiausiems įmonių ir vartotojų komerciniams santykiams internetu tarpininkauja paslaugų teikėjai, teikiantys įvairias paslaugas, kurios iš esmės grindžiamos tuo pačiu ekosistemos kūrimo verslo modeliu. Kad taikymo sritis apimtų atitinkamas paslaugas, internetinės tarpininkavimo paslaugos turėtų būti apibrėžtos tiksliai ir technologiškai neutraliu būdu. Visų pirma šias paslaugas turėtų sudaryti informacinės visuomenės paslaugos, kurioms būdinga tai, kad jomis siekiama sudaryti sąlygas tiesioginiams verslo klientų ir vartotojų sandoriams, neatsižvelgiant į tai, ar galiausiai sandoriai sudaromi internetu, internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjo arba verslo kliento interneto portale, ar ne internetu. Be to, paslaugos turėtų būti teikiamos remiantis paslaugų teikėjų ir verslo klientų bei paslaugų teikėjų ir vartotojų sutartiniais santykiais. Turėtų būti laikoma, kad tokie sutartiniai santykiai yra tada, kai abi atitinkamos šalys vienareikšmiškai ir patikrinamu būdu išreiškia ketinimą būti saistomos, nebūtinai reikalaujant aiškaus rašytinio susitarimo;

- (9) internetinių tarpininkavimo paslaugų, kurioms taikomas šis reglamentas, pavyzdžiai turėtų apimti internetines e. prekyvietes, įskaitant grindžiamas bendradarbiavimu, kuriose veikia verslo klientai, internetines taikomas programas ir internetines socialinės žiniasklaidos paslaugas. Tačiau šis reglamentas neturėtų būti taikomas internetinės reklamos priemonėms ar internetiniams reklamos mainams, kuriais nesiekama sudaryti sąlygų tiesioginiams sandoriams ir kurie nėra susiję su sutartiniais santykiais su vartotojais. Šis reglamentas neturėtų būti taikomas ir internetinėms mokėjimo paslaugoms, nes jos pačios neatitinka taikomų reikalavimų ir yra tik prekių tiekimo ar paslaugų teikimo atitinkamiems vartotojams sandorių pagalbinės paslaugos;
- (10) pagal atitinkamą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją ir atsižvelgiant į tai, kad verslo klientų priklausomumas daugiausia pastebimas internetinių tarpininkavimo paslaugų, kuriomis naudojantis pasiekiami vartotojai fiziniai asmenys, atžvilgiu, vartotojo sąvoka apibrėžiant šio reglamento taikymo sritį turi būti suprantama kaip apimanti tik fizinius asmenis, kai jie veikia siekdami tikslų, nesusijusių su jų amatu, verslu ar profesija;
- (11) siekiant nuoseklumo, šiame reglamente vartojamas terminas „internetų paieškos sistema“ turėtų atitikti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1148³ pateiktą apibrėžtį;
- (12) siekiant prireikus veiksmingai apsaugoti verslo klientus, šis reglamentas turėtų būti taikomas, jeigu sutartinių santykių šalys atskirai nesiderėjo dėl šių santykių sąlygų, neatsižvelgiant į šių santykių pavadinimą ar formą. Tai, ar dėl sąlygų buvo atskirai derėtasi, reikėtų nustatyti atlikus bendrą vertinimą, o tai, ar dėl tam tikrų nuostatų galėjo būti atskirai derėtasi, savaime nėra lemiamą;
- (13) siekiant užtikrinti, kad pagal bendrąsias sutartinių santykių sąlygas verslo klientai galėtų nustatyti komercines internetinių tarpininkavimo paslaugų naudojimo, nutraukimo ir sustabdymo sąlygas ir kad būtų pasiektas jų verslo santykių nuspėjamumas, šios sutartys turėtų būti surašytos aiškiai ir suprantamai, kad jas nesunkiai suprastų vidutinis verslo klientas. Sąlygos neturėtų būti laikomos surašytos aiškiai ir suprantamai, jeigu jos yra neapibrėžtos, nekonkrečios arba jeigu joms trūksta išsamumo svarbiais komerciniais klausimais ir todėl verslo klientams neužtikrinamas pagrįstas nuspėjamumas svarbiausiais sutartinių santykių aspektais;
- (14) užtikrinti skaidrumą bendrosiose sąlygose gali būti labai svarbu skatinant darnius verslo santykius ir užkertant kelią nesąžiningam elgesiui, kuris kenkia verslo klientams. Todėl internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai taip pat turėtų užtikrinti, kad sąlygos būtų lengvai prieinamos visais sutartinių santykių etapais, taip pat ir potencialiems verslo klientams prieš sudarant sutartį, ir kad apie visus šių sąlygų pakeitimus verslo klientams būtų pranešama per nustatytą pagrįstą ir proporcingą atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes terminą, kuris yra bent 15 dienų. Šis pranešimo terminas neturėtų būti taikomas, jeigu ir tiek, kiek verslo klientas jo aiškiai atsisako arba jeigu poreikį nedelsiant įgyvendinti pakeitimą lemia paslaugų teikėjo pareiga pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę;
- (15) siekiant apsaugoti verslo klientus, kompetentingas teismas turėtų galėti nustatyti, kad reikalavimų neatitinkančios sąlygos nėra privalomos atitinkamam verslo klientui ir kad tai galioja *ex nunc*. Tačiau tokia teismo išvada turėtų būti taikoma tik konkrečioms reikalavimų neatitinkančioms sąlygų nuostatoms. Likusios nuostatos turėtų būti paliktos galioti ir būti vykdytinos, jeigu jas galima atskirti nuo reikalavimų neatitinkančių nuostatų. Staigūs galiojančių sąlygų pakeitimai gali labai sutrikdyti verslo klientų veiklą. Todėl, siekiant apriboti tokius neigiamus padarinius verslo klientams ir atgrasyti nuo tokio elgesio, pakeitimai, padaryti pažeidžiant pareigą per nustatytą terminą apie juos pranešti, turėtų būti laikomi niekiniais ir negaliojančiais, t. y. jie turi būti laikomi niekada neegzistavusiais, ir tai turi turėti *erga omnes* ir *ex tunc* poveikį;

³ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1148 dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (OL L 194, 2016 7 19, p. 1).

- (16) internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas gali turėti teisėtų priežasčių nuspręsti visiškai ar iš dalies sustabdyti arba nutraukti savo paslaugų teikimą konkrečiam verslo klientui, pašalindamas pavienes konkretaus verslo kliento prekes ar paslaugas iš sąrašo arba veiksmingai pašalindamas paieškos rezultatus. Tačiau, kadangi tokie sprendimai gali turėti reikšmingą poveikį atitinkamo verslo kliento interesams, klientai turėtų būti tinkamai informuojami apie tokių sprendimų motyvus. Iš pranešimo apie motyvus verslo klientai turėtų galėti sužinoti, ar yra galimybių ginčyti sprendimą, taip pagerinant verslo klientų galimybes prireikus siekti apginti savo teises. Be to, reikalavimas nurodyti motyvus turėtų padėti užkirsti kelią bet kokiam nepageidaujamam verslo klientų pateikto internetinio turinio pašalinimui ar jį ištaisyti, jeigu paslaugų teikėjas klaidingai mano, kad turinys yra neteisėtas, vadovaujantis Komisijos rekomendacija (ES) 2018/334⁴. Pranešime apie motyvus reikėtų nurodyti objektyvią sprendimo priežastį ar priežastis, remiantis paslaugų teikėjo sąlygose iš anksto nurodytomis priežastimis, ir tinkamai nurodyti atitinkamas konkrečias aplinkybes, dėl kurių priimtas toks sprendimas;
- (17) internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjų atliekamas prekių ir paslaugų reitingo nustatymas turi didelį poveikį vartotojų pasirinkimui, taigi ir verslo klientų, siūlančių šias prekes ir paslaugas vartotojams, komercinei sėkmei. Todėl internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turėtų iš anksto nurodyti pagrindinius parametrus, kuriais remiantis nustatomas reitingas, kad verslo klientams pagerintų nuspėjamumą, leistų geriau suprasti, kaip veikia reitingo nustatymo mechanizmas, ir suteiktų galimybę palyginti įvairių paslaugų teikėjų reitingo nustatymo praktiką. Pagrindinio parametro sąvoka turėtų būti suprantama kaip reiškianti visus į reitingo nustatymo algoritmus įtrauktus bendruosius kriterijus, procesus, konkrečius ženklus ar kitus naudojamus reitingo koregavimo arba mažinimo mechanizmus. Apibūdinant pagrindinius reitingo nustatymą lemiančius parametrus, taip pat reikėtų apibūdinti visas galimybes verslo klientams už atlygį daryti aktyvią įtaką reitingo nustatymui, taip pat santykinį tokių priemonių poveikį. Pateikiant šį apibūdinimą verslo klientams turi būti tinkamai paaiškinama, kaip taikant reitingo nustatymo mechanizmą atsižvelgiama į konkrečių verslo kliento siūlomų prekių ir paslaugų savybes ir jų svarbą konkrečių internetinių tarpininkavimo paslaugų vartotojams;
- (18) panašiai ir nuo interneto paieškos sistemų teikėjų atliekamo interneto svetainių, visų pirma svetainių, kuriose įmonės siūlo savo prekes ir paslaugas vartotojams, reitingo nustatymo labai priklauso vartotojų pasirinkimas ir bendrovių interneto svetainių naudotojų komercinė sėkmė. Todėl interneto paieškos sistemų teikėjai turėtų apibūdinti pagrindinius parametrus, lemiančius visų indeksuotų interneto svetainių, įskaitant bendrovių ir kitas interneto svetaines, reitingo nustatymą. Be prekių ir paslaugų savybių ir jų svarbos vartotojams, interneto paieškos sistemų parametrų aprašas turėtų leisti bendrovių interneto svetainių naudotojams tinkamai suprasti, ar ir kiek atsižvelgiama į tam tikros interneto svetainės dizaino savybes, pvz., jos optimizavimą rodyti mobiliojo ryšio įrenginiuose. Nesant interneto paieškos sistemų teikėjų ir bendrovių interneto svetainių naudotojų sutartinių santykių, šis apibūdinimas turėtų būti pateiktas aiškioje ir lengvai prieinamoje vietoje atitinkamoje interneto paieškos sistemoje. Siekiant užtikrinti nuspėjamumą bendrovių interneto svetainių naudotojams, šis apibūdinimas turėtų būti nuolat atnaujinamas, įskaitant galimybę lengvai atpažinti visus pagrindinių parametrų pakeitimus. Nors paslaugų teikėjai jokiais aplinkybėmis neprivalo atskleisti komercinių paslapčių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/943⁵, laikantis šio reikalavimo atskleisti pagrindinius reitingo nustatymo parametrus pateikiamas aprašymas turėtų būti grindžiamas bent jau faktiniais naudojamų reitingo nustatymo parametrų svarbos duomenimis;

⁴ 2018 m. kovo 1 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2018/334 dėl veiksmingų kovos su neteisėtu turiniu internete priemonių (OL L 63, 2018 3 6, p. 50).

⁵ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016 6 15, p. 1).

- (19) jeigu internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas pats siūlo tam tikras prekes arba paslaugas vartotojams, naudodamasis savo internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis arba per savo kontroliuojamą verslo klientą, jis gali tiesiogiai konkuruoti su kitais savo internetinių tarpininkavimo paslaugų verslo klientais, kurių nekontroliuoja. Tokiais atvejais visų pirma svarbu tai, kad internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas veiktų skaidriai ir apibūdintų visas teisinėmis, komercinėmis ar techninėmis priemonėmis taikomas skirtingas sąlygas, kurias gali taikyti savo siūlomoms prekėms arba paslaugoms, palyginti su verslo klientų siūlomomis prekėmis arba paslaugomis. Siekiant užtikrinti proporcingumą, šis įpareigojimas turėtų būti taikomas bendrai internetinių tarpininkavimo paslaugų lygmeniu, o ne pavienėms prekėms ar paslaugoms, siūlomoms naudojantis tomis paslaugomis;
- (20) galimybė gauti ir naudoti duomenis, įskaitant asmens duomenis, interneto platformų ekonomikoje gali padėti sukurti didelę vertę. Todėl svarbu tai, kad internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai verslo klientams aiškiai apibūdintų jų galimybes gauti ir naudoti tam tikrų rūšių duomenis, šių galimybių pobūdį ir sąlygas. Apibūdinimas turėtų būti proporcingas ir, užuot išsamiai nurodžius tikruosius duomenis ar jų rūšis, gali būti pateikiama nuoroda į bendrąsias duomenų gavimo sąlygas, kad verslo klientai galėtų suprasti, ar jie gali naudoti duomenis siekdami sukurti didesnę vertę, galbūt išlaikydami trečiųjų šalių duomenų paslaugas. Asmens duomenys turi būti tvarkomi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679⁶;
- (21) internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai tam tikrais atvejais sąlygose gali riboti verslo klientų galimybę siūlyti prekes ar paslaugas vartotojams palankesnėmis sąlygomis kitomis priemonėmis nei naudojantis šiomis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis. Tokiais atvejais tie paslaugų teikėjai turėtų nurodyti tokių savo veiksmų motyvus, visų pirma nurodydami svarbiausias ekonomines, komercines ar teises apribojimų priežastis. Tačiau šio skaidrumo įpareigojimo nereikėtų suprasti kaip turinčio poveikį tų apribojimų teisėtumo vertinimui pagal kitus Sąjungos teisės aktus ar pagal Sąjungos teisę priimtus valstybių narių teisės aktus, įskaitant dėl konkurencijos ir nesąžiningos komercinės veiklos, ir tokių teisės aktų taikymui;
- (22) tam, kad verslo klientai, įskaitant tuos, kurių naudojimas atitinkamomis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis galėjo būti sustabdytas arba nutrauktas, galėtų pasinaudoti tiesioginėmis, tinkamomis ir veiksmingomis teisų gynimo galimybėmis, internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turėtų teikti vidaus skundų nagrinėjimo sistemą. Vidaus skundų nagrinėjimo sistema turėtų būti siekiama užtikrinti, kad didelę skundų dalį dvišaliu pagrindu galėtų išspręsti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas ir atitinkamas verslo klientas. Be to, užtikrinant, kad internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai skelbtų informaciją apie savo vidaus skundų nagrinėjimo sistemų veikimą ir veiksmingumą, verslo klientams turėtų būti įmanoma suprasti, kokių klausimų gali kilti teikiant įvairias internetines tarpininkavimo paslaugas, ir galimybę dvišaliu principu greitai ir veiksmingai išspręsti klausimą;
- (23) šio reglamento reikalavimais dėl vidaus skundų nagrinėjimo sistemų siekiama internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams suteikti pakankamai lankstumo naudojant tas sistemas ir nagrinėjant individualius skundus, kad būtų kuo labiau sumažinta administracinė našta. Be to, vidaus skundų nagrinėjimo sistemos turėtų leisti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams prireikus proporcingai sureguliuoti bet kokią nesąžiningo naudojimo, kurio kai kurie verslo klientai gali siekti pasinaudodami šiomis sistemomis, klausimą. Kitais, nei tariamai susijusiais su šiame reglamente nustatytais teisiniais įpareigojimais nevykdymu, klausimais vidaus skundų nagrinėjimo sistemos neturėtų būti taikomos skundams, susijusiems tik su nežymiais neigiamais padariniais atitinkamam verslo

⁶

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (Tekstas svarbus EEE) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

klientui. Atsižvelgiant į tokių sistemų sukūrimo ir naudojimo išlaidas, nuo šių įpareigojimų dera atleisti tuos internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjus, kurie yra mažosios įmonės, vadovaujantis atitinkamomis Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB⁷ nuostatomis;

- (24) tarpininkavimas siekiant taikos gali suteikti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams ir jų verslo klientams galimybę tinkamai išspręsti ginčus nesikreipiant į teismą ir nepradedant teismo proceso, kuris gali būti ilgas ir brangus. Todėl internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turėtų sudaryti mediacijos sąlygas, visų pirma nurodymais mediatorius, kurių paslaugomis norėtų naudotis. Už Sąjungos ribų savo paslaugas teikiantys mediatoriai turėtų būti nurodomi tik tuo atveju, jeigu užtikrinama, kad naudojantis jų paslaugomis atitinkami verslo klientai niekaip nepraras jiems pagal Sąjungos ar valstybių narių teisę suteikiamos apsaugos, įskaitant šio reglamento reikalavimus ir taikomus asmens duomenų bei komercinių paslapčių apsaugos teisės aktus. Kad tie mediatoriai būtų prieinami, sąžiningi ir spręstų ginčus kuo greičiau, veiksmingiau ir efektyviau, jie turėtų atitikti tam tikrus nustatytus kriterijus;
- (25) internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams turėtų tekti pagrįsta visų mediacijos išlaidų dalis, atsižvelgiant į visas reikšmingas konkrečios bylos aplinkybes. Tuo tikslu mediatorius turėtų siūlyti, kokia išlaidų dalis konkrečioje byloje yra pagrįsta. Tačiau ši dalis niekada neturėtų būti mažesnė kaip pusė tų išlaidų;
- (26) siekiant palengvinti ginčų, susijusių su internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimu, sprendimą naudojantis mediatorių paslaugomis Sąjungoje, Komisija turėtų skatinti steigti specializuotas mediatorių organizacijas, kurių šiuo metu trūksta. Mediatorių, turinčių specializuotų žinių apie internetines tarpininkavimo paslaugas, interneto paieškos sistemas ir konkrečius pramonės sektorius, kuriuose šios paslaugos teikiamos, dalyvavimas turėtų padidinti šalių pasitikėjimą mediacijos procesu ir padidinti tikimybę, kad taikant šį procesą bus sklandžiai pasiektas teisingas ir tinkamas rezultatas;
- (27) įvairūs veiksniai, pvz., riboti finansiniai ištekliai, atsakomųjų priemonių baimė ir išimtinis nuostatų dėl taikytinos teisės ir teismo pasirinkimas sąlygose gali apriboti esamų teismo teisių gynimo galimybių veiksmingumą, visų pirma nuostatų, pagal kurias verslo klientai arba bendrovių interneto svetainių naudotojai veikia individualiai ir taip, kad galima nustatyti jų tapatybę. Siekiant užtikrinti veiksmingą šio reglamento taikymą, verslo klientams arba bendrovių interneto svetainių naudotojams atstovaujančioms organizacijoms, asociacijoms, taip pat tam tikroms valstybėse narėse įsteigtoms viešosioms įstaigoms turėtų būti suteikta galimybė kreiptis į nacionalinį teismą. Kreipiantis į nacionalinį teismą turėtų būti siekiama sustabdyti arba uždrausti šiame reglamente nustatytų taisyklių pažeidimus ir užkirsti kelią būsimai žalai, kuri galėtų pakenkti darniems verslo santykiams interneto platformų ekonomikoje. Siekiant užtikrinti, kad tokios organizacijos arba asociacijos veiksmingai ir tinkamai naudotųsi ta teise, jos turėtų atitikti tam tikrus kriterijus. Atsižvelgiant į ypatingą atitinkamų viešųjų įstaigų statusą valstybėse narėse, kuriose tokios įstaigos yra įsteigtos, turėtų būti reikalaujama, kad jos, laikydamosi atitinkamų nacionalinės teisės normų, būtų konkrečiai įpareigosotos pareikšti tokius ieškinius siekiant atitinkamų šalių kolektyvinių interesų arba bendrojo intereso, netaikant tų kriterijų tokioms viešosioms įstaigoms. Visi tokie veiksmai neturėtų niekaip paveikti verslo klientų ir bendrovių interneto svetainių naudotojų teisių individualiai kreiptis į teismą;
- (28) atitinkamų paslaugų teikėjų arba jiems atstovaujančių organizacijų ar asociacijų parengti elgesio kodeksai gali padėti tinkamai taikyti šį reglamentą, taigi turėtų būti skatinami. Rengiant tokius elgesio kodeksus, konsultuojantis su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, reikėtų atsižvelgti į konkrečias atitinkamų sektorių ypatybes, taip pat į labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių ypatybes;

⁷ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

- (29) Komisija turėtų periodiškai vertinti šį reglamentą, visų pirma siekdama nustatyti pakeitimų poreikį, atsižvelgiant į reikšmingus techninius ar komercinius pokyčius;
- (30) teikiant pagal šį reglamentą reikalaujamą informaciją, reikėtų kuo labiau atsižvelgti į konkrečius neįgalių asmenų poreikius, atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos tikslus⁸;
- (31) kadangi šio reglamento tikslo, būtent užtikrinti sąžiningą, nuspėjamą, darnią ir patikimą internetinio verslo aplinką vidaus rinkoje, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (32) dera paaiškinti, kad šis reglamentas neturėtų paveikti atitinkamų teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose, konkurencijos, vartotojų apsaugos, elektroninės prekybos ir finansinių paslaugų srityse taikomų Sąjungos teisės normų taikymo;
- (33) šiuo reglamentu siekiama užtikrinti, kad būtų visiškai paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą ir būtų skatinamas 16 straipsnyje įtvirtintos laisvės užsiimti verslu taikymas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad internetinių tarpininkavimo paslaugų verslo klientams ir bendrovių interneto svetainių naudotojams interneto paieškos sistemų atžvilgiu būtų užtikrinamas atitinkamas skaidrumas ir veiksmingos teisių gynimo galimybės.
2. Šis reglamentas taikomas internetinėms tarpininkavimo paslaugoms ir interneto paieškos sistemoms, teikiamoms arba siūlomoms teikti atitinkamai verslo klientams ir bendrovių interneto svetainių naudotojams, kurių įsisteigimo arba gyvenamoji vieta yra Sąjungoje ir kurie, naudodamiesi internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis arba interneto paieškos sistemomis, siūlo prekes arba paslaugas Sąjungoje esantiems vartotojams, neatsižvelgiant į šių paslaugų teikėjų įsisteigimo ar gyvenamąją vietą.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) verslo klientas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris, naudodamasis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis, siūlo prekes arba paslaugas vartotojams su savo prekyba, verslu, amatu arba profesija susijusiais tikslais;

⁸ Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija, skelbiama adresu <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

- (2) internetinės tarpininkavimo paslaugos – paslaugos, atitinkančios visus toliau nurodytus reikalavimus:
- a) tai yra informacinės visuomenės paslaugos, apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535⁹ 1 straipsnio 1 dalies b punkte;
 - b) jos leidžia verslo klientams siūlyti prekes arba paslaugas vartotojams siekiant sudaryti sąlygas šių verslo klientų ir vartotojų tiesioginiams tarpusavio sandoriams, neatsižvelgiant į tai, kur šie sandoriai galiausiai sudaromi;
 - c) jos teikiamos verslo klientams remiantis sutartiniais santykiais tarp, viena vertus, tų paslaugų teikėjo ir, kita vertus, verslo klientų ir vartotojų, kuriems tie verslo klientai siūlo prekes arba paslaugas;
- (3) internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas – fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis arba siūlantis teikti internetines tarpininkavimo paslaugas verslo klientams;
- (4) vartotojas – fizinis asmuo, kuris veikia siekdamas su savo amatu, verslu ar profesija nesusijusių tikslų;
- (5) interneto paieškos sistema – skaitmeninė paslauga, kuria sudaromos sąlygos naudotojams vykdyti paiešką iš esmės visose svetainėse arba svetainėse konkrečia kalba, remiantis bet kurio dalyko užklausa, naudojant raktinį žodį, frazę arba kitus įvesties duomenis; šioje sistemoje pateikiamos nuorodos, kuriose gali būti su ieškomu turiniu susijusios informacijos;
- (6) interneto paieškos sistemos teikėjas – fizinis arba juridinis asmuo, teikiantis arba siūlantis teikti interneto paieškos sistemas vartotojams;
- (7) bendrovės interneto svetainės naudotojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris interneto svetainėse siūlo prekes arba paslaugas vartotojams, siekdamas su savo prekyba, verslu, amatu arba profesija susijusių tikslų;
- (8) reitingo nustatymas – prekių arba paslaugų, kurias, naudodamiesi internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis, vartotojams siūlo verslo klientai, arba interneto svetainių, kurias interneto paieškos sistemos indeksuoja vartotojams, lyginamasis pateikimas paieškos rezultatuose, kuriuos atitinkamai internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai arba interneto paieškos sistemų teikėjai pateikia, organizuoja arba praneša vartotojams, neatsižvelgiant į technologines priemones, kuriomis tie rezultatai pateikiami, organizuojami ar pranešami;
- (9) kontrolė – įmonės nuosavybės teisė arba galėjimas daryti jai lemiamą įtaką, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004¹⁰ 3 straipsnio 2 dalyje;
- (10) sąlygos – visos nuostatos, sąlygos ir kita informacija, neatsižvelgiant į jų pavadinimą ar formą, kuriomis reglamentuojami internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjo ir jo verslo klientų sutartiniai santykiai ir kurias vienašališkai nustato internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas.

3 straipsnis

Sąlygos

1. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi užtikrinti, kad jų sąlygos:

⁹ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka (OL L 241, 2015 9 17, p. 1).

¹⁰ 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB Susijungimų reglamentas) (OL L 24, 2004 1 29, p. 1).

- (a) būtų surašytos aiškiai ir suprantamai;
 - (b) būtų lengvai prieinamos visiems verslo klientams visais jų komercinių santykių su internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėju etapais, įskaitant etapą prieš sudarant sutartį;
 - (c) jose būtų nustatytos objektyvios sprendimo visiškai ar iš dalies sustabdyti jų internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimą verslo klientams priežastys.
2. Sąlygos ar konkrečios jų nuostatos, kurios neatitinka šio straipsnio 1 dalies reikalavimų, nėra privalomos atitinkamam verslo klientui, jeigu šią neatitiktį konstatuoja kompetentingas teismas.
3. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi pranešti atitinkamiems verslo klientams apie numatomus savo sąlygų pakeitimus.
- Numatomi pakeitimai neturi būti įgyvendinti pranešimo terminui, kuris turi būti pagrįstas ir proporcingas, atsižvelgiant į numatomų pakeitimų pobūdį ir mastą ir jų pasekmes atitinkamiems verslo klientams, nesibaigus. Tas pranešimo terminas turi būti bent 15 dienų nuo internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjo pranešimo atitinkamiems verslo klientams apie numatomus pakeitimus dienos.
- Atitinkamas verslo klientas gali rašytiniu pareiškimu arba aiškiais patvirtinamaisiais veiksmais atsisakyti šios dalies antroje pastraipoje nurodyto pranešimo termino.
4. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjo sąlygų pakeitimai, padaryti nesilaikant šio straipsnio 3 dalies nuostatų, yra niekiniai ir negalioja.
5. 3 dalis netaikoma tais atvejais, kai internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjui taikomas teisinis įpareigojimas pakeisti savo nuostatas ir sąlygas taip, kad laikytis 3 dalies antroje pastraipoje nurodyto pranešimo termino neįmanoma.

4 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. Jeigu internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas nusprendžia visiškai ar iš dalies sustabdyti arba nutraukti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimą konkrečiam verslo klientui, jis nepagrįstai nedelsdamas pateikia atitinkamam verslo klientui šio sprendimo motyvų pranešimą.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame motyvų pranešime nurodomi konkretūs faktai ar aplinkybės, dėl kurių internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas priėmė sprendimą, ir taikytina objektyvi šio sprendimo priežastis ar priežastys, nurodytos šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies c punkte.

5 straipsnis

Reitingo nustatymas

1. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas savo sąlygose nurodo reitingo nustatymą lemiančius parametrus ir santykinės šių pagrindinių parametrų svarbos, palyginti su kitais parametrais, priežastis.
- Jeigu šie pagrindiniai parametrai apima galimybę paveikti reitingo nustatymą, verslo klientams tiesiogiai arba netiesiogiai mokant atlygį atitinkamam internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjui, šis internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas į savo sąlygas taip pat įtraukia tokių galimybių ir tokio atlygio poveikio reitingo nustatymui aprašą.
2. Interneto paieškos sistemų teikėjai bendrovių interneto svetainių naudotojams nurodo pagrindinius reitingo nustatymą lemiančius parametrus, savo interneto paieškos sistemose pateikdami lengvai ir

viešai prieinamą, aiškų ir suprantamą aprašymą. Jie užtikrina, kad šis aprašymas būtų nuolat atnaujinamas.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aprašymai turi būti pakankami, kad verslo klientai arba bendrovių interneto svetainių naudotojai tinkamai suprastų, ar ir kiek reitingo nustatymo mechanizme atsižvelgiama į:
 - (a) prekių ir paslaugų, siūlomų vartotojams naudojantis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis arba interneto paieškos sistema, savybes;
 - (b) tų savybių svarbą vartotojams;
 - (c) bendrovės interneto svetainės dizaino savybes (kai naudojamosi interneto paieškos sistema).
4. Neturi būti reikalaujama, kad internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai ir interneto paieškos sistemų teikėjai, vykdydami šio straipsnio reikalavimus, atskleistų komercines paslaptis, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2016/943 2 straipsnio 1 dalyje.

6 straipsnis

Skirtingų sąlygų taikymas

1. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai savo sąlygose turi aprašyti visas skirtingas sąlygas, kurias jie taiko arba gali taikyti prekėms arba paslaugoms, kurias, naudodamasis savo internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis, paslaugų teikėjas vartotojams siūlo pats arba per savo kontroliuojamą verslo klientą, palyginti su kitų verslo klientų siūlomomis prekėmis arba paslaugomis.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas aprašymas turi apimti bent jau, kai taikytina, visas skirtingas sąlygas, įgyvendinamas taikant konkrečias internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjo nustatytas priemones ar jo elgesiu, susijusias su:
 - (a) paslaugų teikėjo arba jo kontroliuojamo verslo kliento galimybe gauti bet kokius asmens ar kitus duomenis arba ir vienus, ir kitus duomenis, kuriuos verslo klientai arba vartotojai pateikia internetinių tarpininkavimo paslaugų naudojimo tikslais arba kurie yra sukuriami teikiant šias paslaugas;
 - (b) reitingo nustatymu;
 - (c) tiesioginiu ar netiesioginiu užmokesčiu, imamu už naudojimąsi atitinkamomis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis;
 - (d) galimybe naudotis paslaugomis, tiesiogiai susijusiomis su atitinkama internetine tarpininkavimo paslauga arba ją papildančias, ir naudojimosi šiomis paslaugomis sąlygomis.

7 straipsnis

Prieiga prie duomenų

1. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai į savo sąlygas įtraukia verslo klientų techninių ir sutartinių galimybių gauti bet kokius asmens ar kitus duomenis arba ir vienus, ir kitus duomenis, kuriuos verslo klientai arba vartotojai pateikia naudojimosi atitinkamomis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis tikslais arba kurie sukuriami teikiant šias paslaugas, arba tokių galimybių nebuvimo aprašymą.
2. Pateikdami šio straipsnio 1 dalyje nurodytą aprašymą, internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai tinkamai informuoja verslo klientus bent apie šiuos dalykus:

- (a) ar internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjas gali gauti asmens arba kitus duomenis arba ir vienus, ir kitus duomenis, kuriuos verslo klientai arba vartotojai pateikia naudojimosi šiomis paslaugomis tikslais arba kurie sukuriama teikiant šias paslaugas, o jeigu taip, tai kokių rūšių duomenis jis gali gauti ir kokiomis sąlygomis;
- (b) ar verslo klientas gali gauti asmens ar kitus duomenis arba vienus, ir kitus duomenis, kuriuos, naudodamasis atitinkamomis internetinėmis tarpininkavimo paslaugomis, jis pateikia arba kurie sukuriama teikiant šias paslaugas jam ir jo prekių arba paslaugų vartotojams, o jeigu taip, tai kokių rūšių duomenis jis gali gauti ir kokiomis sąlygomis;
- (c) ar be to, kas nurodyta b punkte, verslo klientas gali gauti asmens ar kitus duomenis arba vienus ir kitus duomenis, įskaitant suvestinius duomenis, pateikiamus arba sukuriamus teikiant internetines tarpininkavimo paslaugas visiems jų verslo klientams ir vartotojams, o jeigu taip, tai kokių rūšių duomenis jis gali gauti ir kokiomis sąlygomis.

8 straipsnis

Apribojimai siūlyti skirtingas sąlygas kitomis priemonėmis

1. Jeigu, teikdami savo paslaugas, internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai riboja verslo klientų galimybę siūlyti tas pačias prekes ir paslaugas vartotojams skirtingomis sąlygomis kitomis priemonėmis nei naudojantis šiomis paslaugomis, jie savo sąlygose nurodo šių apribojimų motyvus ir padaro informaciją apie juos lengvai viešai prieinamą. Tie motyvai turi apimti svarbiausias ekonomines, komercines ar teises tų apribojimų priežastis.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas įpareigojimas neturi poveikio jokiems šių apribojimų nustatymo draudimams ar apribojimams, kylantiems taikant internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams kitas Sąjungos taisykles ar Sąjungos teisę atitinkančias nacionalines taisykles.

9 straipsnis

Vidaus skundų nagrinėjimo sistema

1. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai naudoja verslo klientų vidaus skundų nagrinėjimo sistemą.
Ši vidaus skundų nagrinėjimo sistema turi būti lengvai prieinama verslo klientams. Naudodamiesi šia sistema, jie turi galėti pateikti skundus tiesiogiai atitinkamam paslaugų teikėjui bet kuriuo iš toliau nurodytų klausimų:
 - (a) tas paslaugų teikėjas tariamai nesilaikė šiame reglamente nustatytų teisinių įpareigojimų, todėl skundo pateikėjui buvo padarytas neigiamas poveikis;
 - (b) tiesiogiai su internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimu susijusiais technologiniais klausimais, kurie turi reikšmingą neigiamą poveikį skundo pateikėjui;
 - (c) priemonės, kurių ėmėsi tas paslaugų teikėjas, arba jo elgesys, tiesiogiai susiję su internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimu ir turintys reikšmingą neigiamą poveikį skundo pateikėjui.
2. Naudodami vidaus skundų nagrinėjimo sistemą, internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi:
 - (a) tinkamai išnagrinėti pateiktus skundus ir tolesnius veiksmus, kurių gali reikėti dėl skundo, kad iškeltas klausimas būtų tinkamai išspręstas proporcingai jo svarbai ir sudėtingumui;

- (b) nagrinėti skundus sparčiai ir veiksmingai, atsižvelgiant į iškeltą klausimą ir sudėtingumą;
 - (c) pranešti skundo pateikėjui apie vidaus skundų nagrinėjimo proceso rezultatą individualizuotai, aiškiai ir suprantamai.
3. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai į savo sąlygas įtraukia visą reikšmingą informaciją, susijusią su galimybe pasinaudoti jų vidaus skundų nagrinėjimo sistema ir su šios sistemos veikimu.
 4. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai kasmet parengia informaciją apie savo vidaus skundų nagrinėjimo sistemos veikimą ir veiksmingumą ir padaro šią informaciją lengvai viešai prieinamą.
Ši informacija turi apimti visų pateiktų skundų skaičių, skundų dalyką, laikotarpį, reikalingą skundams išnagrinėti, ir dėl skundų priimtus sprendimus.
 5. Šio straipsnio nuostatos netaikomos internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams, kurie yra mažosios įmonės, apibrėžtos Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB¹¹ priedo 2 straipsnio 2 punkte.

10 straipsnis

Mediacija

1. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi savo sąlygose nurodyti vieną ar daugiau mediatorių, su kuriais jie nori bendradarbiauti, mėgindami be teismo susitarti su verslo klientais dėl paslaugų teikėjo ir verslo kliento ginčų, kylančių dėl atitinkamų internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimo, įskaitant skundus, kurių neįmanoma išspręsti naudojantis šio reglamento 9 straipsnyje nurodyta vidaus skundų nagrinėjimo sistema.
Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai mediatorius, teikiančius savo paslaugas vietovėje, esančioje už Sąjungos ribų, gali nurodyti tik tuo atveju, kai užtikrinama, kad dėl to, jog mediatoriai šias paslaugas teikia ne Sąjungoje, iš atitinkamų verslo klientų nebus atimta galimybė pasinaudoti Sąjungos teisėje ar valstybių narių teisėje nustatytais teisinėmis apsaugos priemonėmis.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti mediatoriai turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - (a) jie turi būti nešališki ir nepriklausomi;
 - (b) jų mediacijos paslaugos turi būti įperkamos vidutiniam internetinių tarpininkavimo paslaugų verslo klientui;
 - (c) jie gali teikti mediacijos paslaugas kalba, kuria surašytos internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjo ir atitinkamo verslo kliento sutartinius santykius reglamentuojančios sąlygos;
 - (d) jie yra lengvai prieinami fiziškai verslo kliento įsisteigimo ar gyvenamojoje vietoje arba nuotoliniu būdu, naudojantis ryšių technologijomis;
 - (e) jie gali suteikti mediacijos paslaugas nepagrįstai nedelsdami;
 - (f) jie pakankamai gerai išmano bendruosius komercinius įmonių tarpusavio santykius, kad galėtų veiksmingai padėti pamėginti išspręsti ginčus.

¹¹ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

3. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai turi sąžiningai stengtis pasiekti susitarimą naudojantis mediatoriaus paslaugomis, tarpininkaujant bet kuriam mediatoriui, kurį nurodė pagal šio straipsnio 1 dalį, kad būtų pasiektas susitarimas dėl ginčo sprendimo.
4. Internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjams kiekvienu atskiru atveju turi tekėti pagrįsta visų mediacijos išlaidų dalis. Pagrįsta tokių išlaidų dalis mediatoriaus siūlymu nustatoma atsižvelgiant į visas reikšmingas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, visų pirma santykinę ginčo šalių reikalavimų esmę, šalių elgesį, taip pat jų dydį ir finansinį pajėgumą viena kitos atžvilgiu. Tačiau internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai bet kuriuo atveju padengia bent pusę visų išlaidų.
5. Bet koks bandymas pasiekti susitarimą dėl ginčo pasinaudojant mediacijos paslaugomis pagal šį straipsnį neturi paveikti internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjų ir atitinkamų verslo klientų teisių bet kada vykstant arba pasibaigus mediacijos procesui pradėti teismo procesą.

11 straipsnis

Specializuoti mediatoriai

Komisija skatina internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjus, taip pat jiems atstovaujančias organizacijas ir asociacijas, atskirai arba kartu steigti vieną ar daugiau organizacijų, teikiančių mediacijos paslaugas, atitinkančias 10 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, siekiant konkretaus tikslo sudaryti sąlygas išspręsti su internetinių tarpininkavimo paslaugų teikimu susijusius ginčus su verslo klientais, ypač atsižvelgiant į tarpvalstybinį internetinių tarpininkavimo paslaugų pobūdį.

12 straipsnis

Teismo procesai, kuriuos pradeda atstovaujančiosios organizacijos arba asociacijos ir viešosios įstaigos

1. Organizacijos ir asociacijos, teisėtai suinteresuotos atstovauti verslo klientams arba bendrovių interneto svetainių naudotojams, taip pat valstybėse narėse įsteigtos viešosios įstaigos turi teisę perduoti bylą Sąjungos nacionaliniam teismui pagal valstybės narės, kurios teismui perduodama byla, teisės normas, kad sustabdytų arba uždraustų internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjų arba interneto paieškos sistemų teikėjų veiksmus, kuriais jie nesilaiko atitinkamų šiame reglamente nustatytų reikalavimų.
2. Organizacijos arba asociacijos šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę turi tik tuo atveju, jeigu bylos perdavimo momentu jie atitinka visus šiuos reikalavimus:
 - (a) jos yra tinkamai įsteigtos pagal valstybės narės teisę;
 - (b) jos siekia tikslų, atitinkančių kolektyvinius verslo klientų arba bendrovių interneto svetainių naudotojų grupės, kuriai atstovauja, interesus;
 - (c) jos yra ne pelno organizacijos.

Valstybėse narėse, kuriose įsteigtos tokios viešosios įstaigos, tos viešosios įstaigos turi 1 dalyje nurodytą teisę, jeigu jos yra įpareigosios ginti kolektyvinius verslo klientų arba bendrovių svetainių naudotojų interesus arba užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų reikalavimų, pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta teisė neturi poveikio verslo klientų ir bendrovių interneto svetainių naudotojų teisėms individualiai pareikšti ieškinį kompetentingame nacionaliniame teisme pagal

valstybės narės, kurioje pareiškiamas ieškinys, teisės normas, siekiant sureguliuoti atvejus, kai internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjai nesilaiko atitinkamų šio reglamento reikalavimų.

13 straipsnis

Elgesio kodeksai

1. Komisija ragina internetinių tarpininkavimo paslaugų teikėjus ir jiems atstovaujančias organizacijas ir asociacijas parengti elgesio kodeksus, kurie padėtų tinkamai taikyti šį reglamentą, atsižvelgiant į konkrečias įvairių sektorių, kuriuose teikiamos internetinės tarpininkavimo paslaugos, ypatybes, taip pat į konkrečias labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių ypatybes.
2. Komisija ragina interneto paieškos sistemų teikėjus ir jiems atstovaujančias organizacijas ir asociacijas parengti elgesio kodeksus, kurie padėtų tinkamai taikyti šio reglamento 5 straipsnio 2 ir 3 dalis.

14 straipsnis

Peržiūra

1. Iki [*data: treji metai po įsigaliojimo*], o vėliau – kas trejus metus Komisija įvertina šį reglamentą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Pirmasis šio reglamento vertinimas, visų pirma siekiant įvertinti, kaip laikomasi jo 5, 6, 7 ir 8 straipsniuose nustatytų įpareigojimų, tų įpareigojimų poveikį interneto platformų ekonomikai ir ar siekiant užtikrinti sąžiningą, nuspėjamą, darnią ir patikimą internetinę verslo aplinką vidaus rinkoje gali reikėti papildomų taisyklių, įskaitant su vykdymo užtikrinimu susijusias taisykles.
3. Valstybės narės pateikia visą reikšmingą informaciją, kurios Komisijai gali reikėti šio straipsnio 1 dalyje nurodytai ataskaitai parengti.
4. Atlikdama šio reglamento vertinimą, Komisija atsižvelgia į Interneto platformų ekonomikos stebėjimo centro ekspertų grupės, sudarytos pagal Komisijos sprendimą C(2018) 2393, jai pateiktas nuomones ir ataskaitas. Ji taip pat prireikus atsižvelgia į visų šio reglamento 13 straipsnyje nurodytų elgesio kodeksų turinį ir veikimą.

15 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Jis taikomas nuo [*įrašyti datą: šeši mėnesiai nuo šio reglamento paskelbimo*].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas